

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО НАПРУЖЕННЯ ВОДІЙ ПРИ ПЕРЕСУВАННІ ВУЛИЧНО-ДОРОЖНЬОЮ МЕРЕЖОЮ МІСТА

І. О. Толмачов, асистент

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Водій повинен постійно сприймати великий обсяг інформації про характер і режим руху всіх його учасників, про стан і параметри дороги, про стан навколишнього середовища й наявність засобів регулювання, про стан вузлів і агрегатів автомобіля. Деякою мірою напруженість праці водія може бути охарактеризована кількістю емоційно значимих подразників, що впливають на нього під час керування автомобілем [1].

З психофізіологічних характеристик, доступних для вимірів у процесі операторської діяльності, більшість дослідників як корелята уваги називають частоту пульсу, пневмограму, шкірно-гальванічну реакцію (ШГР) і електрокардіограму (ЕКГ), причому перевага віддається найчастіше ШГР і пневмограмі. Встановлено, що найбільш надійними корелятами психічної напруги водія є спільно реєстровані ЕКГ, ШГР та електроокулограма (ЕОГ). Інформативність їх змінюється залежно від сили емоційної реакції [2].

При монотонних умовах роботи найбільш інформативна ЕОГ. В ній з'являються тривалі фіксації погляду, що прослідковують рухи, велика кількість моргань. У ШГР іноді спостерігаються парадоксальні відповіді: значна зміна ШГР на незначущу для забезпечення безпеки руху інформацію й пропуск цінної інформації.

В умовах емоційної напруги, близької до оптимальної, найбільш чутливим індикатором стану водія є зміна ШГР і ЕКГ. Ці показники дозволяють визначити момент сприйняття будь-якої інформації й значимість її для водія.

При високих рівнях психічної напруги інформативність ЕОГ і ШГР різко падає. Найбільш точно реакцію водія можна визначити в цих випадках по ЕКГ. В ній змінюється не тільки частота пульсу, по й такі характеристики, як форма, вольтаж зубців і величина систолічного показника [3].

Література

1. Вайсман А. И. Здоровье водителей и безопасность дорожного движения [Текст] / А. И. Вайсман. – М.: Транспорт, –1979. – 137 с.
2. Симонов П. В. Высшая нервная деятельность человека Мотивационно-эмоциональные аспекты [Текст] / П. В. Симонов. – М.: Наука, 1975. – 175 с.
3. Лобанов Е. М. Проектирование и изыскания пересечений автомобильных дорог [Текст] / Е. М. Лобанов, В. М. Визгалов, А. П. Шевяков, В. А. Гохман, В. Б. Завадский, Ю. М. Ситников. – М.: Транспорт, 1972. – 232 с.